

Справка за отразяване на получените предложения при обществената консултация на проекта на Закон за държавните помощи

Участник в обществената консултация	Предложение/Мнение	Приема/ не приема/ предложението/ Мнението	Мотиви
<p align="center">ЦЕНТЪР ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА</p>	<p>1. В чл. 20, ал. 2 от законопроекта, в който е предвидена легалната дефиниция за предприятие, предлагаме да отпадне изразът „независимо от това дали същото формира и разпределя печалба”. Понятието „предприятие“ е дефинирано в Регламент 1407/2013 като субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира. От посочения текст е видно, че европейският законодател включва в понятието за предприятие единствено субекти, извършващи стопанска дейност. Предложеният законопроект не предвижда подобно ограничение на приложното поле, като изрично включва в него и субектите, които не формират и разпределят печалба. По този начин се създават предпоставки в приложното поле на законопроекта да попаднат и субекти, които не осъществяват стопанска дейност, което намираме за неоправдано отклонение от европейската правна рамка, влизащо в противоречие с концепцията за държавните помощи. Подобно разминаване в тълкуването на европейските разпоредби за държавна помощ води до редица негативни последици. По този начин до голяма степен се обезсмисля съществуването на различните правни форми на организация, което лишава България от съществен източник на социални иновации. Българските юридически лица с нестопанска цел, особено тези</p>	<p align="center">Не приема предложението</p>	<p>Разпоредбата на чл. 20 е съобразена с т. 9 от базовия документ на ЕК в областта на държавните помощи - Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, пар. 1 от ДФЕС (2016/С 262/01) и с Решенията на съда, към които то реферира. Позоваването само на Регламент (ЕС) № 1407/2013 или на Регламент (ЕС) № 651/2014 не е коректно, т.к. това са актове, уреждащи условия на съвместимост и нямат методологически характер в случая. По наше мнение разпоредбите на проекта не водят до разминаване в приложното поле, т.к. разпоредбите на чл. 20, ал. 3 уреждат именно случаите, указващи кога нестопанските дейности на лицата, обект на публично финансиране са извън обхвата на закона:</p>

	<p>регистрирани в обществена полза, се поставят в неравностойно положение спрямо техните партньори от останалите европейски държави и се ограничават възможностите за сътрудничество между държавните институции и юридическите лица с нестопанска цел в търсене на нови, некомерсиални решения в различните сфери на обществените политики.</p> <p>2. В т. 12 от Допълнителните разпоредби на законопроекта предлагаме да отпадне изразът „независимо дали при това формира и разпределя печалба или друг доход. За икономическа дейност се смята и предоставянето за ползване на материално и нематериално имущество и права”. Съдебната практика на Съда на Европейския съюз определя, че един субект извършва икономическа дейност, когато предлага стоки и услуги на пазара. В този смисъл, когато юридическо лице с нестопанска цел предлага стоки и услуги на пазара, то извършва икономическа дейност и попада под общия режим на държавните помощи. По отношение на нестопанската му дейност обаче, този режим не следва да се прилага, тъй като там не е налице икономическа дейност. Разграничението между двата вида дейности е изрично отбелязано и от Европейската комисия в публикуваните от нея насоки за приложение на правилата за държавните помощи Регламент 651/2014 също ясно посочва, че подкрепата на нестопанска дейност не представлява държавна помощ по смисъла на чл. 107 от ДФЕС:</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>- когато дейността на субекта е изцяло неикономическа, той е извън обхвата на определението за предприятие по чл. 20, ал. 2 и следователно не е в обхвата на ЗДП;</p> <p>- когато субектът има икономическа и неикономическа дейност е уредено, че той може да се разглежда като получател на помощ само по отношение на икономическата си дейност, ако са изпълнени условията на чл. 20, ал. 2, т. 1 и/или т. 2.</p> <p>Изложените мотиви по т. 1 са валидни и към т. 2. Освен това правилата по държавните помощи определят наличието на връзка с режима без значение дали стопанската дейност е допълнителна, достатъчно е такава да е налице, без значение от генерирането на доходи и печалби. Субектите регистрирани по ЗЮЛНЦ и спазващи българското счетоводно законодателство винаги ще попаднат в една от посочените в чл. 20, ал. 3, т. 1 и/или т. 2 хипотези. Това произтича и от изискванията на счетоводното и данъчното законодателство, по отношение на текущото счетоводно отчитане и поддържането на счетоводната</p>
--	---	--------------------------------	---

	<p>„В случаите, в които една и съща инфраструктура се използва както за стопански, така и за нестопански дейности, финансирането чрез държавни ресурси на разходите, свързани с нестопанските дейности на инфраструктурата, не представлява държавна помощ. Публичното финансиране попада в приложното поле на правилата за държавните помощи само доколкото с него се покриват разходи, свързани със стопанските дейности. Само тези разходи следва да бъдат взети предвид с цел да се гарантира спазването на праговете за уведомяване и максималните интензитети на помощта. Ако инфраструктурата се използва почти изцяло за нестопанска дейност, нейното финансиране може да попада изцяло извън обхвата на правилата за държавните помощи, при условие че използването за стопанска дейност остава с чисто помощен характер, т.е. дейност, която е пряко свързана и необходима за функционирането на инфраструктурата или неразделно свързана с нейното основно нестопанско използване, и нейният обхват е ограничен. За такъв следва да се счита случаят, когато за стопанските и за нестопанските дейности се използват едни и същи ресурси (като например материали, оборудване, труд и постоянен капитал) и капацитетът, заделен всяка година за тази стопанска дейност, не надхвърля 20 % от целия годишен капацитет на научноизследователската инфраструктура.”</p> <p>В България, юридическите лица с нестопанска цел имат право да извършват стопанска дейност, за която обаче са предвидени строги ограничения. Тази стопанска дейност може да бъде само допълнителна, трябва да е свързана с предмета на основната дейност, приходите от нея трябва да се използват за постигане на определените в устава или учредителния акт цели. Предметът на стопанската дейност на юридическите лица с нестопанска цел също трябва да е изрично определен в</p>		<p>система на предприятията, вкл. и по отношение на ЮЛНЦ. и</p> <p>Изложеният цитат, касае само инфраструктури, и то специфични по вид – научно изследователски, а не дейности изобщо, поради което сам по себе си не изчерпва всички хипотези.</p>
--	---	--	---

	<p>техния устав или учредителен акт, като самата дейност се подчинява на условията и се извършва по реда, определени със законите, регулиращи съответния вид стопанска дейност. При наличието на подобно ясно разграничение между стопанската и нестопанската дейност на юридическите лице с нестопанска цел, намираме за оправдано режимът на държавните помощи да се прилага единствено по отношение на стопанската дейност.</p> <p>3. Споделяме и подкрепяме предложението на Българския център за нестопанско право, включено в изпратеното от организацията становище по законопроекта, нестопанската дейност на юридическите лица с нестопанска цел да бъде дефинирана и изключена от приложното поле на закона. Това може да стане чрез прецизиране на определението за получател на държавна помощ по чл. 20 от законопроекта, като се добави нова алинея 4, предвиждаща, че когато лицето по ал. 2 е юридическо лице с нестопанска цел, то може да се разглежда като получател на държавна помощ или минимална само по отношение на извършваната от него стопанска дейност.</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Посоченото вече е уредено в чл. 20, ал. 3. Юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) са частен случай на получател на държавна помощ или минимална помощ. Проектът на закон определя общия ред и се прилага за неограничен и неопределен кръг и брой субекти. Следователно, за ЮЛНЦ се прилага общия ред по ал. 3 и не е налице основание да бъдат идентифицирани изрично в нова алинея. Виж и мотивите по предложението на Българския център за нестопанско право.</p>
<p>БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО</p>	<p>Общи бележки по законопроекта</p> <p>1. На първо място, стъпка в правилната посока е законодателното уреждане по нов и по-подробен начин на правната уредба в тази материя. От конкретния опит, който</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Законопроектът цели да уреди националната правна рамка, и няма за цел да въвежда изменения в</p>

	<p>имаме, става ясно, че досегашният закон за държавните помощи, от една страна, не дава достатъчно правна сигурност по прилагане на европейските правила и не създава достатъчно гаранции за действията на администраторите на държавни помощи, а от друга страна - не съответства на последните изменения в областта на регламентирането на държавните помощи на европейско ниво¹. В този смисъл, посочените цели в мотивите за „по-добро правно структуриране“ и „привеждане в съответствие“ са правилни и навременни.</p> <p>2. От друга страна, за съжаление, направените предложения не са достатъчни, за да бъде създадена наистина ефективна уредба на посочените обществени отношения. Извън общите цели и пожелания за промяна, на практика, се преповтарят основни положения от регламентите и е пропусната възможността тази материя ясно и възможно пай-подробно да бъде уредена, така че да даде правна сигурност както за администраторите и/или получателите на държавни помощи, така и за създаване на достатъчно гаранции за правилното и адекватно прилагане на свързаното европейско законодателство. Предложеният законопроект въвежда отново възможности за субективно и неясно тълкуване (виж по-долу бележките), пропуска да засегне и доразвие ключови въпроси, които имат значение за прилагането на европейските стандарти: как и какво ще включват оценките за съответствие, чрез какви конкретни правни норми се гарантират посочените принципи в регламента, съответно в закона и пр. Пропуснато е да бъде изяснено третирането и въвеждането на ясни критерии за определянето на това кои услуги са от общ икономически</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>областта на държавните помощи, които са уредени с регламенти на ЕС, тъй като същите са актове с общо приложение, задължителни в своята цялост и се прилагат пряко във всички държави членки (чл. 288 от ДФЕС).</p> <p>Законопроектът предвижда последващо разписване в детайли на националната правна рамка чрез доразвиване в Правилника за прилагане на закона за държавните помощи, наредба, както и указания и становища по конкретни казуси. Следва да се има предвид, че правилата по държавните помощи са индивидуално приложими за всеки конкретен случай.</p>
--	---	-----------------------------	---

¹ Регламент (ЕС) 2015/1588 на Съвета от 13 юли 2015 г., Регламент (ЕС) 651/2014, Регламент (ЕС) № 1407/2013 и др.

	<p><i>Европейския съюз. В ПЗР е дадена по-конкретна дефиниция на „икономическа дейност“ (т. 12), а именно това „е всяка дейност по предлагане на стоки и услуги на пазара, както и всяка дейност, резултатите от която са предназначени за размяна на пазара, независимо дали при това формира и разпределя печалба или друг доход. За икономическа дейност се смята и предоставянето за ползване на материално и нематериално имущество и права“.</i> Посочените разпоредби могат да доведат до неправилно тълкуване и прилагане, а именно:</p> <p>1. Предложените термини са широки и дават възможност за субективно тълкуване с неясни критерии.</p> <p>Аргументите за това са следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Съществен коментар трябва да бъде направен по повод дефиницията на <u>„икономическа дейност“</u> като цяло: тази дефиниция не прави уточнението за възмездността в извършването на сделките (стопанска/икономическа дейност включва само възмездните сделки, които имат за цел генериране на печалба, независимо дали е постигната или не). Според предложената дефиниция в стопанска дейност се включва и нестопанската дейност, която по своята характер включва и т.нар. безвъзмездни сделки (с намерение за дарение - <i>animus donandi</i>) и действия (например предоставяне на доброволен труд). Определените в ТЗ лица и сделки, ако бъдат извършени, ще дадат качеството на субекта търговец, който ще извършва търговска дейност (склучва търговските сделки по занятие) и съответно ще дължи по-висока грижа - на добрия търговец. Целите, с които се участва в обмяната на блага, стоки и услуги имат значение и именно затова правото познава 	<p>възприетата в законопроекта терминология, следва да се има предвид, че в контекста на правилата за държавните помощи същата се възприема в широк смисъл.</p>
--	---	---

	<p>както различни субекти - със стопанска и нестопанска (идеална) цел, така и различни сделки³;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Текстът на ал. 5 остава изцяло неясен по отношение на това към кои хипотези се отнася⁴ и на практика създава възможност за включване на всяка сделка, независимо дали има възмезден или безвъзмезден характер; - Използването на понятието „изгода“ не е подходящо, може да бъде изключително широко тълкувано⁵; - Включването в чл. 20, ал. 3, т. 2 на думата „активи“ , които счетоводно не могат да бъдат разделени в отделна правно-организационна единица (дори и приходите и разходите да се водят отделно подобно на счетоводството на ЮЛНЦ), и така на практика се получава невъзможно изпълнението на посочените условия. Включването на активите при определянето на една дейност като икономическа/неикономическа не е определящо за това дали има държавна помощ и това положение се потвърждава и от Регламент 651/2014, който изрично дефинира, че при подкрепа за нестопанската дейност, включително и за инфраструктура, това не е държавна помощ: <p>„В случаите, в които една и съща инфраструктура се използва както за стопански, така и за нестопански дейности, финансирането чрез държавни ресурси на разходите, свързани с нестопанските дейности на инфраструктурата, не представлява държавна помощ. Публичното финансиране попада в приложното поле на правилата за държавните помощи само доколкото с него се покриват разходи, свързани</p>		
--	---	--	--

³ Подобна логика е използвал законодателя и при дефинирането на „доставки с нестопански характер“ по чл. 44 ЗДДТ.

⁴ (5) Когато след предоставяне на държавна помощ или минимална помощ в резултат на споразумение, сделка или други правни действия, които не са извършени при пазарни условия, изгодата от помощта премине върху друго предприятие, същото се смята за получател на държавна помощ или минимална помощ.

⁵ Следва или да се реферира към термина „икономическа изгода“ (ЗКПО, ЗДДС и др.), или към „облага“, който е дефиниран в ЗПУКИ.

	<p>със стопанските дейности. Само тези разходи следва да бъдат взети предвид с цел да се гарантира спазването на праговете за уведомяване и максималните интензитети на помощта. Ако инфраструктурата се използва почти изцяло за нестопанска дейност, нейното финансиране може да попада изцяло извън обхвата на правилата за държавните помощи, при условие че използването за стопанска дейност остава с чисто помощен характер, т.е. дейност, която е пряко свързана и необходима за функционирането на инфраструктурата или неразделно свързана с нейното основно нестопанско използване, и нейният обхват е ограничен. За такъв следва да се счита случаят, когато за стопанските и за нестопанските дейности се използват едни и същи ресурси (като например материали, оборудване, труд и постоянен капитал) и капацитетът, заделен всяка година за тази стопанска дейност, не надхвърля 20 % от целия годишен капацитет на научноизследователската инфраструктура^{6с}.</p> <p>2. Кумулативно прилагане на критериите на чл. 107</p> <p>В посочения законопроект е пропуснато да се доизясни съвкупното прилагане на всичките критерии на чл. 107-108 ДФЕС по повод на тяхното съотнасяне към конкретната дейност, както и уточнението, че винаги се прилагат кумулативно и по повод на конкретната дейност, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Наличие на публично финансиране (Public resources); ✓ Поставяне в по-благоприятно положение (Selective advantage); ✓ Предприятие/извършване на икономическа дейност (Undertaking / economic activity); ✓ Нарушаване на конкуренцията (Distortions of competition); 	<p>Не приема предложението</p>	<p>Разяснения, свързани с понятието за държавна помощ по смисъла на чл.107 от ДФЕС са предоставени от ЕК в документа - Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, пар. 1 от ДФЕС (2016/С 262/01) и с Решенията на съда, към които то реферира. Законопроектът има процедурен характер и няма за цел да интерпретира със самостоятелно значение понятието „държавна</p>
--	--	--------------------------------	---

⁶ Параграф 49, и чл. 26 от Регламент 651/2014.

	<p>✓ Засягане на търговията (Effects on trade).</p> <p>3. Дефиниране на услугите от общ икономически интерес Според нас, следва да се обърне специално внимание на изричното регламентиране на услугите от общ интерес, включително услугите от общ икономически интерес. По отношение на тяхната регламентация има редици специфики, които са отразени в самостоятелен регламент, както и в богата практика на съда в Люксембург. Без ясното им дефиниране и определяне на критерии, по които ще се прави преценка, отново ще се даде възможност за субективни критерии и преценки.</p> <p>С оглед на направените по-горе бележки, неправилно, според нас, е посочено, че законопроектът няма да има социално въздействие. Продължаващата неяснота в прилагането на това европейско законодателство, както и възможностите, които остават за субективно тълкуване, създават риск за неправилно прилагане на правните норми, а това от своя страна ще предизвика конкретни икономически и социални последици.</p> <p><u>II. Координация и взаимодействие между различните органи</u> В мотивите е посочено, че цел на предложенията са подобряване на „процедурите и механизмите на взаимодействие между страните в процеса“. Предвидено е, че „методисти“ ще бъдат МФ, а контролът ще се осъществява от Агенция за държавен финансов контрол. Съдът също ще има изрична компетенция по темата, включително и по повод задаване на преюдициални въпроси към Европейския съд. Според нас, така предложеният механизъм отново ще доведе до неяснота в механизма на прилагане поради различните</p>	<p>Не приема предложението</p> <p>Не приема предложението</p>	<p>помощ“.</p> <p>Предложението води до разширяване обхвата на законопроекта, тъй като УОИИ са само една част от различните видове държавни помощи. Законопроектът по държавните помощи е процедурен и като такъв въвежда различните видове държавна помощ само от гледна точка на процедурите по уведомяване, разрешаване, предоставяне, възстановяване и оспорване на държавни и минимални помощи. Спецификата към отделните видове държавни помощи е уредена в конкретни европейски актове, като напр. съобщения, носоки, рамки, решения и други.</p> <p>Предложението касае възстановяване на действащото статукво. С проектозакона се въвежда нов процедурен ред за налагане на санкции за неизпълнение на законодателството по държавните помощи. Посоченото ще подобри съществуващия законов ред по</p>
--	---	---	--

	<p>органи от изпълнителната власт, които ще бъдат въвлечени и ще могат да правят оценки или осъществяват контрол. Ангажираното и активно упражняване на това правомощие е ключово освен с оглед установяване върховенство на закона и постигане на целите на закона, но и за да се осигури добро прилагане на европейските правила и да се превенира евентуална съдебна процедура пред Съда. В този смисъл е подходящо на първо място органът, който ще има правомощия да осъществява контрол да бъде и органът, осъществяващ методическа подкрепа, а от друга страна и да се впише изрично задължението за предоставяне на такава като издаване на специални насоки и съпътстващи доброто правоприлагане документи.</p> <p>III. <u>Възможност за обжалване на актовете по повод на възстановяване на неправомерно отпусната държавни помощи</u> Предложената процедура за възстановяване на неправомерно отпуснатата държавна помощ, включително и чрез събиране на неправомерно предоставената чрез принудително изпълнение, ще създаде неоправдана тежест за бенефициентите. Бенефициентите ще търпят неоправдано висока последица за нещо, за което са имали добросъвестно поведение (не са извършили конкретни умишлени действия, за да укриват или дадат невярна информация), тъй като администраторът на държани помощи е този, който е направил първоначално преценка за допустимост и е съгласувал процедурата с МФ и евентуално други органи. Това, като краен ефект, разбира се, ще доведе до това, че администраторите или ще се презастраховат като обявяват, че за всички схеми се прилагат правилата на минималните</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>отношение прилагането на действащия механизъм за контрол на държавните помощи. Съществуващият ред неправомерно изисква контролът да се осъществява пряко от министъра на финансите, с което е налице неприложимост на същия, предвид наличието на правен конфликт, определен от функциите на министъра на финансите в качеството му едновременно на контролиращ и администриращ орган, включително и издаващ методически указания и становища по държавните помощи.</p> <p>Предложеният подход е възприет предвид общата концепция, установена нееднократно от Съда на ЕС, а именно че целта на възстановяването на неправомерната помощ е да се възобнови положението, съществувало на пазара преди предоставянето на помощта. За целта е необходимо да бъдат предприети конкретни действия от държавата членка за действително възстановяване на дължимите суми от страна на бенефициера, съгласно Известие на Комисията (2007/C 272/05).</p>
--	--	--------------------------------	--

	<p>помощи, или ще откажат организациите да се включват в процеса на кандидатстване с европейски проекти, заради бъдещи несигурни тълкувания на това дали една програма представлява държавна помощ или не.</p> <p>Предвид изложените бележки, нашите конкретни предложения са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предлагаме от чл. 20, ал. 3, т. 1 да отпаднат думите „активи и пасиви“. 2. Предлагаме, подобно на ЗДДС, да бъде използвана правна техника, като се дефинира изключението, а именно „нестопанска дейност“, която да има следното съдържание: „дейности на юридически лица с нестопанска цел, финансирани със средства от проекти, дарения и членски внос, когато предоставяните стоки и услуги не се предлагат с цел печалба и цените на стоките и услугите не се формират на пазарен принцип“. 3. Обжалването на актовете за недопустимост да бъде само по гражданско-правен път, включително по този ред да бъде предвидена възможността, ако държавен орган реши да обяви определено финансиране за попадащо в обхвата на държавните помощи, той да може да поиска възстановяване само след влязло в сила съдебно решение за това. 4. Предлагаме добавяне на нова/и разпоредба/и, които ясно да дефинират услугите от общ (икономически) интерес. 		
<p>СДРУЖЕНИЕ „ХИДРОЕНЕР- ГИЯ“</p>	<p>По Чл. 57, ал.2 и 3 От така разписаните текстове не става ясно дали определените в проекта на ЗДП крайни срокове за оспорването на нормативните актове са в сила и в случаите, когато същите се оспорват от прокурор. С оглед избягване на разнопосочно тълкуване следва сроковете да бъдат изрично пояснени. На следващо място, разпоредбата на чл. 57, ал.2, предвижда, че</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>Разпоредбите на чл. 57, ал. 2 и 3 са преработени. Давността от 10 години по Регламент № 2015/1589 касае взаимоотношенията ЕК-ДЧ във връзка с възстановяване на несъвместима помощ. Няма</p>

	<p>когато помощта се предоставя въз основа на нормативен акт, той може да се оспори неограничено във времето. Този текст е в противоречие с европейското право и по-конкретно с член 17 от Регламент 2015/1589. <i>Помощ, която е предоставена въз основа на нормативен акт, но са изминали 10 години от предоставянето ѝ, следва да се счита за съществуваща помощ.</i>¹ Регламент 2015/1589 не допуска възстановяване на помощта, когато са изминали 10 години от предоставянето ѝ, независимо от естеството на акта, с който помощта е била предоставена. Тоест дори нормативният акт да бъде оспорен след този срок, съдът няма право да постанови възстановяване на помощ, получена преди повече от 10 години. В случай, че се запази възможността за обжалване в неограничено време е необходимо да бъде изрично разписано, че съдът няма право да налага временни обезпечителни мерки.</p> <p>По Чл. 58, ал.2 Отнемането на възможността на страната да ангажира свой защитник, чрез служебно назначаване на процесуален представител, противоречи и на чл. 122 от Конституцията, който установява правото на защита на граждани и юридически лица на всички етапи от съдебното производство. От така разписаните текстове може да се заключи, че страната може да не узнае, че срещу нея е заведено производство. Недопустимостта на горната хипотеза налага промяна, която да регламентира, че страната задължително се уведомява за подадения иск, като ѝ се предоставя възможност за участие в процеса. Единствено и само, ако страната не се представлява от законен представител, да ѝ бъде назначен служебен защитник.</p> <p>По Чл. 57, ал.4 От разпоредбата е видно, че искът за възстановяване не се</p>	<p>Приема предложението</p> <p>Приема предложението</p>	<p>хипотеза за обжалване в неограничено време.</p> <p>Разпоредбата на чл.58, ал.2 е допълнена.</p> <p>Наименованието на Глава шеста е допълнено с цел да се разграничат</p>
--	--	---	---

	<p>извършва въз основа на решение на Европейската комисия, съдържащо разпореждане за възстановяване. Същата разпорежба обаче е в противоречие с чл.39 (1), съгласно който <i>„Възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва въз основа на решение на Европейската комисия, с разпореждане за възстановяване и влязъл в сила акт за установяване на публично вземане, когато това е приложимо.“</i></p> <p>Двете процедури са в противоречие и е налице неяснота по отношение на случаите, в които би се стигнало до иск пред съда, имайки предвид, че решението на Европейската комисия се изпълнява по реда на Данъчно- осигурителен процесуален кодекс, който регламентира изпълнение от публичен изпълнител.</p> <p>Чл.59, ал.1</p> <p>Съществува неяснота относно това дали съдът може да спре разглеждането на спора, докато Европейската комисия се произнесе относно съвместимостта на мярката.</p> <p>Предложението на Сдружение „Хидроенергия“ е да бъде изрично предвидено спиране на производството, в случай, че има висяща процедура по същата мярка пред Европейската комисия.</p> <p>Предложение за допълнителна алинея в чл.59</p> <p>Предложението на Сдружение „Хидроенергия" е в чл. 59 да бъде разписана допълнителна алинея, която да задължава съда да извърши проверка дали мярката е разглеждана от Европейската комисия и е определена като съвместима. В случай на установяване на съвместимост на конкретната мярка с вътрешния пазар, да бъде предвидено прекратяване на</p>	<p>Приема предложението</p> <p>Приема предложението</p>	<p>двете процедури, които действат независимо една от друга. Хипотезите на чл.57, ал.4 допускат възможността да се предявят един или няколко иска, в случаите когато ЕК не е постановила решение, което е извън процедурата по разглеждане от ЕК.</p> <p>Спирането на производството е уредено в чл. 62. Предложението е прието с редакция на хипотезите в чл. 60 и чл. 61, като за да се приложат последните следва да е изпълнен чл. 59, ал. 2.</p> <p>Проверката за съвместимост на мярката се съдържа в чл. 59, ал. 2 и чл. 60, ал. 2.</p>
--	--	---	--

	<p>производството поради недопустимост или съответно неоснователност на иска, Проверката и квалификацията на конкретна мярка като мярка за държавна помощ следва да бъде задължителна и да бъде разглеждана като въпрос по допустимостта на иска, а не по основателността на същия.</p> <p>По чл. 66 В случаите на чл. 63, т. 7 съдът разпорежда недопускане или преустановяване на плащането по мярка за помощ до решаването на спора. В този случай съдът може да наложи обезпечителни мерки по реда на Данъчно- осигурителния процесуален кодекс.</p> <p>Според новата разпоредба става ясно, че съдът има задължение да разпорежи преустановяване на плащането като не се вземат предвид интересите и правата на получателя, който би могъл неоснователно да бъде засегнат от подобна временна мярка.</p> <p>Предложението на Хидроенергия е да бъде редактиран текста по начин, по който да бъде изрично записано, че се „създава възможност съдът да разпорежи“ като прецизно бъдат определени критериите на база, на които ще се вземе решение относно разпореждането. Предложението ни е свързано с избягването на възможността за злоупотреба с правото на иск.</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Законопроектът няма за цел да урежда възможни хипотези за злоупотреби с правото на иск, тъй като същите са в правото на съда за преценка.</p>
<p>ИНСТИТУТ ЗА ЕНЕРГИЕН МЕНИДЖМЪНТ</p>	<p>1. Необходимо е по-прецизно разграничаване на отговорностите на администратора на държавната помощ и на получателя на държавната помощ</p> <p>Съгласно проекта на ЗДП (конкретно напр. чл. 58 във вр. с чл.57, ал.4), иски за обезщетение поради нарушение на задължението за отлагане, както и за вреди, причинени на конкуренти на получателя на държавна помощ и/или на засегнати трети страни, се предявяват едновременно срещу</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>Разпоредбите на чл. 57 и чл. 58 са преработени.</p>

	<p>администратора и получателя на държавната помощ.</p> <p>В тази връзка следва да се прецени до каква степен установеният с проекта подход на конституиране на получателя на държавна помощ като ответник съответства на правото на Европейския съюз.</p> <p>В това отношение аргументи могат да се черпят както от заложеното в Регламент (ЕС) 2015/1589 от 13 юли 2015 за установяване на подробни правила за прилагането на чл.108 от Договора за функциониране на Европейския Съюз⁷, така и от Известие на ЕК относно прилагането на законодателството за държавна помощ от националните съдилища⁸.</p> <p>Чл. 2 от Регламента ангажира единствено отговорността на държавата относно нотифициране на държавна помощ. Поради тази причина следва да се прецени може ли иск за обезщетение, който се основава на неизпълнение или нарушение на задължението за нотифициране, да бъде предявяван срещу друго лице - напр. срещу получателя на помощта. По сходен начин стои въпросът и със задължението за отлагане.</p> <p>Намираме изясняването на тези въпроси за особено важно предвид широката дефиниция на получател на помощта, дадена в чл. 20 от проекта, както и поради избягването на хипотези, при които се носи отговорност за действия или бездействия, свързани с неизпълнение на чуждо задължение.</p> <p>Допълнителни аргументи в тази връзка могат да бъдат намерени и в посоченото Известие на ЕК относно прилагането на законодателството за държавна помощ от националните съдилища (аргумент напр. от т. 54 вр. т. 24).</p> <p>В този контекст следва да се преосмисли и прецизността на текстовете, с които в проекта се дефинират обезщетения за вреди, които са резултат от действия или бездействия на</p>		
--	---	--	--

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32015R1589>

⁸ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52009XC0409\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52009XC0409(01))

	<p>получателя на помощта, които са нанесли вреди на ищеца и са довели до конкурентно предимство на получателя на помощта (вж. конкретно в тази връзка чл.65 от проекта). Основание да поставим този въпрос ни дава фактът, че според нас причиняването на вреди може да бъде по-скоро резултат от действия на предоставящия помощта, а не от нейния получател - всъщност последният може да се окаже в по-благоприятни условия по смисъла на закона като резултат от самото предоставяне на държавната помощ, т.е. поставянето в привилегировано положение не е резултат от действия или бездействия на получателя.</p> <p>Ето защо за нас създаването на правна възможност чрез ЗДП той да бъде конституиран като ответник в тези случаи е спорно.</p> <p>2. Необходима е по-прецизна оценка за съответствие на предвидените в проекта процедури пред Европейската комисия и националния съд</p> <p>Съгласно разпоредбата на чл. 59, ал. 1 от проекта, при наличие на жалба или иск съдът е длъжен да ги разгледа, независимо дали съответно атакуваната мярка за помощ се разглежда едновременно от Европейската комисия за съвместимост с вътрешния пазар. Доколкото разглеждането на спора е процес, според нас при такава формулировка не става ясно какво може или какво следва да бъде поведението на съда спрямо евентуалното произнасяне от страна на Европейската комисия.</p> <p>С други думи, намираме за целесъобразно да се дефинира дали съдът може или е длъжен да спре разглеждането на спора, докато бъде взето решение по съвместимостта на мярката от Европейската комисия.</p> <p>От такава гледна точка намираме за целесъобразно да се дефинира изрично, че при наличието на процедура по същата мярка пред Европейската комисия, съдът трябва да спре разглеждането на делото и да изчака нейното решение.</p> <p>Нашето становище е, че такъв подход ще съдейства за налагане на общоевропейска практика, като се осигури съответствие между действията на националния съд и на Комисията. Допълнително, това ще допринесе за избягване на някои</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Разпоредбата на чл. 58, ал. 1 допуска да се подаде иск по чл. 57, ал. 4, т. 2 срещу администратора, а само когато помощта е получена от получателя и срещу последния, защото той е получил изгода от същата. Посоченото е допустима хипотеза и съгласно т.2.2.4 и т.2.2.5 от Известието на Комисията относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища (Известието). Също така разпоредбата отчита и принципът на процесуална икономия.</p> <p>По отношение на обещанието същото е уредено в чл. 63 и чл. 65 и касае само вреди, които могат да бъдат доказани, вкл. и с причинно – следствена връзка. Целта на</p>
--	--	--------------------------------	--

	<p>текущи и/или бъдещи съдебни разходи, които ще възникнат, ако с решението си Комисията определи съответната мярка за съвместима.</p> <p>3.Необходимо е да се прецени конкретно разписване на текстове, които представляват изключения от правилото Това важи преди всичко за въведения от т. 32 на визираното по-горе Известие на ЕК относно прилагането на законодателството относно държавната помощ от националните съдилища, че възстановяването на неправомерна държавна помощ би било неуместно, когато са налице изключителни обстоятелства. Според нас ясното разписване на текстове в закона в това отношение ще бъде не само елемент на фактическо транспониране, но и ще предотврати излишни потенциални спорове.</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>обезщетението е да уравни пазарните нарушения.</p> <p>Съдът може да постави неправомерност на предоставена държавна помощ без за това да е необходимо произнасяне на ЕК по нейната съвместимост. В този случай, но не само, съдът може да изисква съдействие или решение от ЕК съгласно чл. 60 от законопроекта.</p> <p>Въвеждането на хипотеза за спиране на производството в този конкретен случай с цел получаване на решение от ЕК, от една страна, би довело до блокиране работата на съда и възпрепятстване на неговите правомощия. От друга страна за ЕК не възниква задължение за произнасяне с решение въз основа на процедура пред национален съд. Поради това преценката за спиране е в правомощията на съда.</p> <p>Последващо решение на ЕК за съвместимост на мярка е ирелевантно към разрешаване на спорове на национално ниво в частта обещания.</p> <p>В законопроекта е възприет подход да не се разписват текстове, въвеждащи конкретни изключения</p>
--	---	--------------------------------	--

			от правилото, тъй като е възприет по-общия подход по чл. 59, а именно за съобразяване с практика на СЕС и ЕК.
НАЦИОНАЛНА ЕНЕРГИЙНА КАМАРА	<p>По Глава осма „Оспорване по съдебен ред“:</p> <p>1. В така представения законопроект не са предвидени правила за проверка за наличие на държавна или минимална помощ, което противоречи на параграфи 8-13 от Известието на ЕК за прилагането на законодателството относно държавната помощ от националните съдилища („Известието“).</p> <p>Съдът, след като провери редовността и допустимостта на иска, следва незабавно да прецени дали се претендират права, свързани с мярка, представляваща държавна или минимална помощ.</p> <p>Съгласно параграфи 8-13 от Известието това е един от първите въпроси, които националните съдилища разглеждат в подобни производства. Липсата на изрична разпоредба в предложения законопроект неминуемо ще доведе до процесуални затруднения и правна несигурност относно последователността на процесуалните действия.</p> <p>С оглед на предложения текст на чл. 66 от законопроекта (виж и коментарите по-долу), проверката и квалификацията на дадена мярка като мярка на държавна помощ следва да бъде задължителна предпоставка за налагане на временни мерки и обезпечения, както и за по - нататъшното законосъобразно развитие на производствата по „Глава осма“ от законопроекта.</p> <p>Преценката на оспорваната мярка на държавна помощ и нейната квалификация следва да се разглежда като въпрос по допустимостта на иска, а не по основателността на иска. Определението или друг акт на съда, с което се прави квалификация на оспорваната мярка също така следва да подлежи на контрол от по-висока съдебна инстанция. Недопустимо е квалификацията на дадена мярка да бъде</p>	Не приема предложението	Законопроектът е процедурен и няма за цел да въвежда конкретни правила, установени в правото на ЕС по държавните помощи.

	<p>оставена в частта за разглеждане на иска по същество, като в този случай съдът би се произнесъл относно квалификацията едва с крайния акт в производството. В подобен случай считаме, че балансът на правата и интересите между страните в производството ще бъде силно нарушен, особено с оглед на възможността за налагане на временни мерки и обезпечения по чл. 66 от предложения законопроект. Поради тази причина квалификацията на дадена мярка следва да бъде разглеждана като въпрос, свързан с допустимостта на иска, спрямо който съдът да се произнася с определение или друг акт, подлежащ на институционален контрол, а въпросът по същество в производството следва да бъде дали така определената мярка на държавна помощ е неправомерна или не, предотвратяване на изплащане, присъждане на обезщетения и възстановяване (виж чл. 56 и чл. 57 от законопроекта).</p> <p>2. Чл.58, ал.2 Тази разпоредба не съответства на общия подход в процесуалното право, според който само при специални и изключителни обстоятелства съдът би могъл да назначи служебен процесуален представител на страната без нейното съгласие (например, чл. 29 от ГПК и чл. 23 от Закона за правната помощ, чл.94 от НПК, чл. 136 от АПК). Подобен подход - служебно назначаване на процесуален представител, без страната да е уведомена за това и да ѝ е дадена възможност да ангажира свой защитник, противоречи и на чл. 122 от Конституцията, който установява правото на защита на граждани и юридически лица на всички етапи от съдебното производство. В случаите на задължително процесуално представителство, съдът може да назначи служебен процесуален представител, само ако страната сама не е посочила такъв. От предложената разпоредба може да се направи извод, че съдът служебно конституира получателя на</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>Разпоредбата на чл. 58, ал. 2 е допълнена</p>
--	--	-----------------------------	--

	<p>помощта като ответник и ѝ назначава представител, без да я уведомява за образуваното дело и предявения иск - тоест може да се стигне до хипотеза, в която страната дори да не узнае за воденото срещу нея производство. Това е недопустимо и на страната следва да бъде осигурена ефективна възможност за участие и защита на правата ѝ в процеса. Именно поради това се налага промяна, която да регламентира, че страната задължително се уведомява за подадения иск/оспорването на мярката, като ѝ се предоставя възможност за участие в процеса и само ако тя не се представлява от законен представител, адвокат или юрисконсулт, да ѝ се назначава служебен защитник.</p> <p>В повечето случаи мерките за предоставяне на държавна помощ имат сложен и комплексен характер и оценката им налага изследването на сложен комплекс от фактически и нравни отношения, поради което ефективната защита по такива дела много трудно би могла да се реализира от трето лице, което не е в тесен контакт с получателя на помощта.</p> <p>3. Чл.58, ал. 2 във връзка с чл.57, ал.4, т.2 и 4 Тази разпоредба не съответства на параграф 24 (изречение второ), 45 и 54 от Известието, както и на чл. 2 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/1589 НА СЪВЕТА от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз („Регламент 2015/1589“).</p> <p>Единствено държавата е отговорна за това да нотифицира държавната помощ. Затова и съгласно европейското право, принципът е, че иск за обезщетение, основан на нарушение на задължението за уведомяване (нотифициране) може да бъде предявен само срещу държавата (или публичен орган), но не и срещу получателя на помощта. Задължението за отлагане също е в тежест на държавата и следователно получателят не може да носи отговорност за нарушаването на това чуждо</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Разпоредбата на чл. 58, ал. 1 допуска да се подаде иск по чл. 57, ал. 4, т. 2 срещу администратора, а само когато помощта е получена от получателя и срещу последния, защото той е получил изгода от същата. Посоченото е допустима хипотеза и съгласно т.2.2.4 и т.2.2.5 от Известието. Също така разпоредбата отчита и принципът на процесуална икономия.</p> <p>По отношение на обезщетението същото е уредено в чл. 63 и чл. 65 и касае само вреди, които могат да</p>
--	--	--------------------------------	---

	<p>задължение (това би било отговорност за действия на трето лице). Известието също предвижда, че получателят на държавна помощ не отговоря за обезщетение по европейското право. Конституирането на получателя като задължителен ответник не следва да води до понасянето на отговорност от страна на получателя поради неспазването на задължението за отлагане. Съгласно българското процесуално право, когато две или повече лица са задължителни ответници, те се наричат задължителни необходими другари. Идеята, която стои зад този институт е, че ефектът на съдебното решение е върху повече от едно лице, затова тези лица трябва да участват в производството, за да им се гарантира възможността да защитят своите права (например ако дадена сделка се оспорва като нищожна, страните по нея са задължителни необходими другари). Това другарство е по-типично за конститутивни искове, които предизвикват правна промяна, отколкото за парични такива. Изглежда разумно при спорове, които касаят законосъобразността на акта за предоставяне на държавна помощ, доколкото решението на съда засяга и получателя, но не и спорове относно обезщетение, което получателят не следва да дължи. Обсъжданите разпоредби са процесуални и те не могат да служат за правно основание за отговорност на получателя. Въпреки това начинът, по който са написани, крие рискът да бъдат изтълкувани в хода на правоприлагането като такива. Затова е препоръчително проектът на ЗДП от 2017г. да включи нарочна разпоредба, която да поясни, че само предоставящият, но не и получателят на държавната помощ, отговаря по искове за заплащане на обезщетение, както и да се премахнат препратките към член 57(4) т.2 и т. 4 в член 58 (2) от проекта.</p> <p>Също така би могло да се обмисли доколко е подходящо, с оглед горните съображения, получателят на помощта изобщо да бъде конституиран като ответник по дела за обезщетения</p>	<p>бъдат доказани, вкл. и с причинно – следствена връзка. Целта на обезщетението е да уравни пазарните нарушения.</p>
--	--	---

	<p>(освен ако са съединени с иск за оспорване на законността на мярката).</p> <p>4. Чл.65, ал.1 и ал.3 В текста се употребява общия термин „<i>вреди</i>“, които могат да бъдат преки и непреки. Въпреки, че технически редакцията е подобрена в сравнение с предишния проект, в който непреките вреди бяха изрично споменати, тези разпоредби все още изглеждат ненапълно съответстващи на общите правила за деликтната отговорност (тъй като се реферира общо към вреди). Отговорността на държавата е извъндоговорна. По правилно обезщетението трябва да покрива само загубите и пропуснатите ползи, които са пряка последица от незаконното действие или бездействие. Българската правна практика определя непреките вреди като вреди, които не са типична последица от нарушението (тоест обичайно такива вреди не възникват). Изброяването в т. 1-6 е една смесица от видове вреди (пропуснатата печалба) и причини (основания) за вреди (ищецът е бил принуден да напусне пазара поради неплатежоспособност), въпреки че е предназначено да изброи само основанията. Касае се за непрецизен превод на съответната част от Известието, което всъщност посочва обстоятелствата, които се взема предвид при разглеждането от съда на искове за пропуснати ползи (а не видове вреди, подлежащи на обезщетяване). Тази разпоредба се нуждае от съществена техническа редакция.</p> <p>5. Член 65, ал.3, т.6 Несъответстваща на общите правила за извъндоговорната (деликтната) отговорност, която се носи за виновни и неправомерни действия и бездействия, и има нужда да бъде ревизирана или премахната изцяло.</p>	<p>Приема предложението</p> <p>Не приема предложението</p>	<p>Направени са редакции в разпоредбите на чл. 65, ал. 3 и ал. 4</p> <p>Съобразно установеното в т.2.2.5 от Известието и делото SFEI допускат, че може да има обстоятелства, при които искът да е насочен директно</p>
--	--	--	--

	<p>Вредите не са причинени от получателя на държавната помощ, съответно от негови действия и бездействия, а са резултат от самото предоставяне на държавната помощ на получателя, което е поставило получателя в по- благоприятно положение. Конкуrentното предимство е резултат от държавната помощ, а не от действия или бездействия на получателя. Поведението на предоставящия помощта, а не на получателя на държавната помощ, е това, което е незаконосъобразно и е причинило вредите. Както сме посочили по-горе, задължението за уведомяване и за отлагане е в тежест на държавата, а не на нейния получател.</p> <p>6. Чл.65, ал.2 Непрецизно имплементиране на параграф 45 от Известието. Съгласно известието, отговорността за обезщетение е налице, когато:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) нарушеното правило на закона предоставя индивидуални права; (ii) нарушението е достатъчно сериозно; и (iii) има пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението на държавата членка и претърпяната вреда. <p>Липсва условието нарушението да е достатъчно сериозно. Основен правен принцип е, че ако няма вреда, не може да има и обезщетение за вреди. В конкретния случай са посочени алтернативно, тоест излиза, че мярката може да не е довела до имуществено увреждане, което противоречи на основния принцип, че без доказване на вреди, обезщетение не се дължи.. Разпоредбата следва да се ревизира, като се съобрази текста на Известието, а подчертаният съюз „или“ бъде заменен с „и“.</p> <p>7. §32 от Известието Параграф 32 от Известието предвижда, че в изключителни</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>срещу получателя. СЕО изрично посочва в делото SFEI наличието на възможност за предявяване на подобни иски за вреди срещу получателя, като ищещът се позове на националните разпоредби. В този смисъл законопроекта въвежда именно тази хипотеза, като същата е ограничена само за случаите при които помощта вече е получена от получателя.</p> <p>Допълнена е разпоредбата на чл. 65, ал. 2, т. 1, като е отчетено и предложението за премахване на алтернативността.</p>
--	---	-----------------------------	--

	<p>случаи възстановяването на незаконна държавна помощ би било неподходящо. Подобна по смисъл разпоредба съществува и в Регламент на Съвета № 2015/1589 от 13 юли 2015 г. (Регламент 2015/1589) (Чл. 16, ал.1).</p> <p>Препоръчително е подобна разпоредба да бъде включена и в проекта на ЗДП от 2017 г., тъй като чл. 16, ал.1 от Регламент 2015/1589 се прилага по отношение на решения за възстановяване, приети от Европейската Комисия, но не и по отношение на такива решения на националните съдилища. Няма логика такова правило да е установено на европейско равнище, а да липсва на национално. Щом Европейската Комисия може да не постанови възстановяване в такива изключителни случаи, по аргумент от по-силното основание националният съд също би следвало да има такова право (още повече, че това е изрично предвидено и в Известието, което касае правоприлагане от националните съдилища).</p> <p>8. Чл. 66 Член 66 предвижда, че в случаите по член 63, т. 7 съдът разпорежда недопускане или преустановяване на плащанията по мярка за помощ до решаването на спора. Новият режим е по-неблагоприятен за получателя на държавната помощ, тъй като изглежда, че съдът няма право на преценка дали да разпорежи преустановяването на плащанията или не, а е длъжен да го стори.</p> <p>Нещо повече, проектът на ЗДП от 2017 г. не съдържа разпоредба, подобна на член 207л (3) от проекта от 2016 г., според която получателят на помощта има право на обезщетение за вреди, ако плащанията бъдат спрени по искане на ищеца и искът бъде отхвърлен окончателно. Настоящата редакция не държи сметка за правата на получателя, който би могъл неоснователно да бъде засегнат от подобна временна мярка, както и да претърпи значителни вреди, които следва да</p>	<p>Не приема предложението</p> <p>Приема предложението</p>	<p>В законопроекта е възприет подход да не се разписват текстове, въвеждащи конкретни изключения от правилото, тъй като е възприет по-общия подход по чл. 59, а именно за съобразяване с практика на СЕС и ЕК.</p> <p>Текстът на чл. 66 е редактиран като е възприет предложението израз „може да разпорежи“. Също така редакцията в нормата на чл. 66 вече предоставя възможност да се забрани изплащането само на неправомерна държавна или минимална помощ, а не на цялата мярка за помощ. Синхронизиран е и с чл. 63, т. 7</p>
--	--	--	--

	<p>могат да му бъдат възстановени. Предложението ни е на съда да бъде предоставена възможност за преценка, с оглед конкретните факти и обстоятелства по случая, дали да разпореди преустановяването на плащанията или не, включително редакцията на член 66 да бъде изменена, така че думата „разпорежда“ заменена е изрази „може да разпореди“, като допълнително бъдат регламентирани и критериите, които съдът следва, и обстоятелствата, които взема предвид, осъществявайки преценката.</p> <p>Такова право на преценка би създавало баланс между интересите на ищеца и на получателя на помощта. Настоящият проект позволява злоупотреба с правото на иск, като искът може да е очевидно неоснователен, но предявяването му да доведе до драматични и необратими последици за получателя (предвид на това колко продължително би могло да е едно съдебно производство на повече от една инстанции).</p> <p>Съдът следва, например, да може да съпостави вероятната основателност на иска (на база на твърденията в исковата молба и убедителността на приложените доказателства) и потенциалното негативно въздействие от мярката, от една страна, и потенциалното негативно въздействие, което евентуално преустановяване на плащанията би имало върху получателя на помощта, от друга (подобна преценка за пропорционалност се прави в гражданското и административното съдопроизводство при разглеждане на молби за обезпечаване на иска или спиране на предварително изпълнение на административен акт). Смятаме, че ако на съда бъде дадена възможност да извършва такава преценка дали да наложи временна мярка или не, това няма да наруши принципа на еквивалентност (член 2.4.1., параграф 70 а) от Известието), тъй като общите процесуални правило също предоставят такава свобода на преценка на съда. Нещо повече, липсата на възможност за преценка нарушава принципа за</p>		
--	--	--	--

	<p>пропорционалност.</p> <p>В момента в проекта липсват каквито и да било критерии за преценка от страна на съда, изглежда, че всяка една искова молба, с която се твърди, че дадена мярка представлява държавна помощ (дори очевидно неоснователната), води до задължение да се разпорежи спиране на плащанията по мярката, което е очевидно непропорционално. Нещо повече, проектът не предвижда обжалваемост на акта, с който съдът разпорежда преустановяване на плащанията, в резултат на което получателят е лишен от каквото и да е средство за правна защита.</p> <p>Направените предложения са напълно съвместими с европейското право. Например, съгласно член 13(1) от Регламент на Съвета Комисията може (но <i>не е длъжна да</i>) постанови решение, изискващо от държава членка да преустанови всякаква незаконна помощ до вземането на решение от Комисията относно съвместимостта на помощта с вътрешния пазар (<i>'suspension injunction'</i>). Параграф 56 от Известието постановява, че от националните съдилища се изисква да вземат временни мерки, <i>когато това е подходящо</i>, за да гарантират правата на лицата и действието на член 88 (3) от ДФЕС. Параграф 62 от Известието също изисква временните мерки, които националният съд може да наложи, да са „подходящи“. Съгласно Известието, съдът може да разпорежи временна мярка, когато достигне до разумното убеждение, че мярката, във връзка с която е сезиран, включва неправомерна държавна помощ.¹ Това само по себе си означава, че съдът не е длъжен във всички случаи да разпорежи временна мярка и че Известието не налага такова задължение. Следователно предоставянето на дискреция (възможност за преценка) на съда не би било в противоречие с Известието.</p> <p>Допълнителен аргумент в подкрепа на горното са и правилата относно възстановяването на държавна помощ.</p>		
--	---	--	--

	<p>Възстановяването е близко до преустановяване на плащанията, тъй като и двете могат да имат сериозни последици върху получателя на помощта и спирането на плащанията може да се разглежда като форма на „ранно възстановяване“. Известието предвижда, че задължението на националния съд да постанови възстановяване не е абсолютно (следователно и задължението за спиране не може да е).</p> <p>Когато решение н ЕК се обжалва пред Съда на Европейския съюз, получателят може да поиска от съда да спре възстановяването, до произнасянето на окончателно решение.“</p> <p>Съдът на Европейския съюз е имал повод да отсъди, че европейското право не изисква пълно възстановяване във всички случаи, а само заплащането на лихва за неправомерност.⁹ Според съда биха могли да съществуват изключителни обстоятелства, при които възстановяването да не е уместно.¹⁰ Самата ЕК има право да прецени да не разпорежда възстановяване, ако това противоречи на общ принцип на правото на Съюза.¹¹ Известни са и случаи, в които националните съдилища на други държави членки са отсъждали, че дори когато съдът приеме, че мярката представлява държавна помощ, той не е длъжен да разпорежи възстановяване. Вместо това, когато се произнася, той трябва да вземе предвид интересите на всички засегнати страни, както и други обстоятелства, като например принципа за пропорционалност. Задължението да се постанови възстановяване на вече получени плащания или в случая спиране на плащанията (до произнасянето на окончателно решение по спора) би противоречало на гореспоменатите принципи. Също така следва да се запази потенциалната</p>		
--	--	--	--

⁹ Дело C-199/06, CELF, параграфи 50-55.

¹⁰ Рецитал 32 от Известието; Дело C-39/94, SFEI и други, параграфи 70-71.

¹¹ Член 16 от Регламент 1589/2015.

	<p>отговорност на ищеца, ако по негово искане бъде разпоредено преустановяване на плащанията, но искът бъде отхвърлен като неоснователен (както беше предложено в проекта на ЗДП от 2016 г.). Подобна разпоредба съществува в член 403 (1) от Гражданския процесуален кодекс и тя се прилага, когато искът е отхвърлен, а ответникът е претърпял вреди от обезпечителните мерки, наложени по искане на ищеца. Такава отговорност може да служи като своеобразна гаранция срещу злоупотреба с правото на иск. Гражданският процесуален кодекс също така предвижда възможност съдът да задължи ищеца да внесе паричен депозит като гаранция за евентуален бъдещ иск за обезщетение за вреди на ответника срещу ищеца. Подобно правило би могло да бъде въведено и в правния режим относно държавните помощи с цел да бъдат предотвратени злоупотреби с правото на иск.</p> <p>Отделно от горното, препратката към член 63, точка 7 <u>също е неясна, тъй като чл. 63 изброява възможните начини</u>, по които съдът се произнася финално, когато решава спора, а не временно, докато спорът още е висящ.</p> <p>Второто изречение на член 66 предвижда, че съдът може да наложи обезпечителни мерки по реда, предвиден в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Гражданските съдилища допускат обезпечителни мерки, следвайки правилата на Гражданския процесуален кодекс, а не на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Данъчно-осигурителният процесуален кодекс регламентира реда за налагане на обезпечителни мерки, когато се касае за публични вземания. Обезпечителните мерки по Данъчно-осигурителния кодекс се налагат не от съд, а от публичен изпълнител (държавен служител, който осъществява принудителното изпълнение на публични вземания).</p> <p>Задължението на съда да постанови временна мярка следва да бъде ограничено до размера на държавната помощ. Настоящата</p>		
--	--	--	--

	<p>редакция на член 66 реферира към плащания по мярка, представляваща държавна помощ. Ако само една част от тези плащания съдържа елемент на държавна помощ, тогава съдът следва да разпорежи частично преустановяване на плащанията. Препоръчително е да се поясни, иначе би представлявало свръх - изпълнение и би противоречало на принципа за забрана на неоснователното обогатяване. В практиката по прилагане на правилата на държавна помощ на европейско ниво има редица случаи, в които само част от престацията, представлява държавна помощ, поради което мярката следва да бъде ограничена само до тази част.</p> <p>Също така, не е ясно как това спиране, разпоредено от съда, ще се отрази на задълженията и на срещната страна - получателя по договора (логично е той също да има право да преустанови изпълнението им).</p> <p>9. Съотношение между процедури пред Европейската Комисия и националния съд</p> <p>Проектът на ЗДП от 2017 г. предвижда, че съдът е длъжен да се произнесе по мярката независимо дали същата мярка се разглежда едновременно от Европейската Комисия за съвместимост или не (Член 59(1) от проекта на ЗДП от 2017 г.). Това означава, че съдът може да постанови получателят да върне помощта, дори ако мярката е съвместима с вътрешния пазар, но процедурата по нейната оценка за съвместимост е все още висяща (това е така, тъй като националният съд не е компетентен да се произнася по съвместимостта на мярката).</p> <p>Не е ясно, обаче, дали съдът може или е длъжен да спре разглеждането на спора докато бъде взето решение по съвместимостта на мярката от Европейската комисия. Такава възможност за спиране е изрично предвидена в случая, че съдът е поискал от Европейската комисия да се произнесе по съвместимостта на мярката (член 62 във връзка с член 60 (1) от</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Съдът може да постанови неправомерност на предоставена държавна помощ без за това да е необходимо произнасяне на ЕК по нейната съвместимост.</p> <p>Съгласно т. 32 от Известието СЕО поддържа становището, че по принцип получател на неправомерна помощ не може да се позовава на легитимни очаквания срещу разпореждане за възстановяване, издадено от ЕК.</p> <p>В този случай, но не само, съдът може да изисква съдействие или решение от ЕК съгласно чл. 60 от</p>
--	--	--------------------------------	---

	<p>проекта на ЗДП от 2017 г.). Възможно е обаче да има такава процедура пред Европейската Комисия, която да не е била инициирана от запитващия съд.</p> <p>Съществува непълнота, която следва да бъде отстранена, като изрично се предвиди, че във всеки случай, в който има висяща процедура по същата мярка пред Европейската Комисия, съдът е длъжен, или поне има право да спре разглеждането на делото по същество и да изчака решението на Европейската Комисия (включително и по съображения за процесуална икономия). Съгласно действащото процесуално законодателство в България¹² съдът има право да спре делото само ако е налице висящ спор <i>пред същия или друг съд</i>, решението по който би имало значение за решаване на спора. Комисията няма качество на „<i>друг съд</i>“ и затова е препоръчително да се предвиди изрично правно основание за спиране на делото в тази хипотеза.</p> <p>Такава разпоредба ще осигури съответствие между практиката на националния съд и Комисията, отчитайки интересите на всички страни в производството и спестявайки на публичното изпълнение разходи за принудително изпълнение на решение за пълно възстановяване в случаите на съвместима мярка (в който случай получателят на помощта следва да плати само лихва за неправомерност).</p> <p>10. Чл.60, ал.1 Тази разпоредба не е напълно съобразена с европейското право, тъй като Европейската Комисия не е компетентна да се произнася по въпроси отнасящи се до валидността на актове на ЕС. Само Съдът на Европейския съюз е (параграф 17 от Известието). Предложението ни е да отпадне думата „<i>валидността</i>“ в цитираната разпоредба.</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>законопроекта. Въвеждането на хипотеза за спиране на производството в този конкретен случай с цел получаване на решение от ЕК, от една страна, би довело до блокиране работата на съда и възпрепятстване на неговите правомощия. От друга страна за ЕК не възниква задължение за произнасяне с решение въз основа на процедура пред национален съд. Поради това, преценката за спиране е в правомощията на съда.</p> <p>Разпоредбата на чл. 60, ал. 1 е редактирана в съответствие с предложението.</p>
--	--	-----------------------------	--

¹² Чл.229, ал.1 ГПК, приложим и в административното производство на основание чл. 144 АПК.

	<p>Освен това не е ясно каква е тежестта на становището на Комисията, ако такава бъде предоставено - дали е задължително за съда или не (за разлика от решенията на СЕС, които са задължителни). Съответно дали има разлика в процесуалната тежест на становищата по различни въпроси (за валидност и за приложимост).</p> <p>11. Член 57, ал.2 и 3</p> <p>Всеки акт за предоставяне на държавна помощ може да бъде оспорен от всяко заинтересовано лице или от прокурора. Проектът на ЗДП от 2017 г. предвижда крайни срокове за оспорването на такива актове от заинтересовано лице (6 месеца от издаването на акта, 10 години от предоставянето на помощта), които са възприети от европейското право. Не е ясно, обаче, дали тези срокове се прилагат също и в хипотезата, в която актът се оспорва от прокурора. Разумното и логично тълкуване следва да бъде, че и в този случай се прилагат, но е по-добре това да бъде изрично пояснено, за да се избегнат спорове при правоприлагането.</p> <p>Също така, следва да се отбележи, че разпоредбата на чл. 57, ал.2, която предвижда, че когато помощта се предоставя въз основа на нормативен акт, той може да се оспори неограничено във времето, може да се окаже в противоречие с европейското право и по-конкретно с член 17 от Регламент 2015/1589. Помощ, която е предоставена въз основа на нормативен акт, но са изминали 10 години от предоставянето ѝ, следва да се счита за съществуваща помощ.⁷ Задължението за отлагане не се прилага спрямо съществуваща помощ. Регламент 2015/1589 не допуска възстановяване на помощта, когато са изминали 10 години от предоставянето ѝ, независимо от естеството на акта, с който помощта е била предоставена. Тоест дори нормативният акт да бъде оспорен след този срок, съдът няма право да постанови възстановяване на помощ, получена преди</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>Разпоредбите на чл. 57, ал. 2 и 3 са преработени.</p>
--	---	-----------------------------	--

	<p>повече от 10 години. По аргумент от по-силното основание, съдът не следва да има право и да налага временни или обезпечителни мерки. Това следва да бъде изрично пояснено, в случай че се запази възможността за оспорване неограничено във времето.</p> <p>12. Компетентни съдилища</p> <p>Проектът на ЗДП от 2017 г. (за разлика от проекта от 2016 г.) съдържа изрична разпоредба, разпределяща компетентността между гражданските и административните съдилища, в зависимост от това чий е акта за предоставяне на държавна помощ - дали е публичен орган или публично предприятие, което няма административни функции. Не е ясно, обаче, дали това разделение се прилага само по споровете за законност на акта за предоставяне на държавна помощ или всички спорове, които могат да възникнат във връзка с държавна помощ, например исковете за предотвратяване на изплащането, възстановяване и обезщетения, предвидени в член 57(4) от проекта на ЗДП от 2017 г.</p> <p>Член 67 от проекта предвижда, че Административният процесуален кодекс и Гражданският процесуален кодекс ще се прилагат по всички въпроси, за които изрично не е предвидено друго, но това не помага да се отговори на въпроса кои казуси следва да бъдат отнесени към гражданските и кои към административните съдилища.</p> <p>Яснотата по този въпрос е важна, тъй като приложимите процесуални правила ще зависят от съда, компетентен да разгледа делото (и тези правила могат да са различни).⁸</p> <p>Препоръчително е също така да се обмисли доколко разделянето на споровете между различни видове съдилища (граждански и административни) е подходящо, предвид на възможността за формиране на противоречива практика и трудностите, които биха съществували пред преодоляването ѝ.</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>Промяната е отразена в чл. 57, ал.4 от законопроекта</p>
--	--	-----------------------------	---

	<p>помощ или неправилно използвана помощ трябва да бъде извършено въз основа на решение на Комисията, съдържащо разпореждане за възстановяване и влязъл в сила акт за установяване на публично вземане, когато това е приложимо. От член 57, ал.4 изглежда, че искът за възстановяване на неправомерна държавна помощ не е обусловен от решение на Комисията, тъй като има отделна разпоредба, член 57, ал.4, т.5, която урежда възстановяване на държавна помощ в случай на неизпълнение на решение на Европейската комисия за възстановяване.</p> <p>Има два отделни иска за възстановяване на неправомерна държавна помощ - при първия възстановяването се търси на базата на неизпълнено решение на Европейската комисия, докато във втория случай, такова решение не е необходимо. Първият иск изглежда излишен, тъй като решението на Европейската Комисия за възстановяване е достатъчно, за да се започне изпълнително производство по Данъчно - осигурителния процесуален кодекс.</p> <p>15. Не е ясно кога искът за възстановяване на неправомерна държавна помощ въз основа на неизпълнено решение на Европейската Комисия може да бъде предявен в съда</p> <p>Съгласно член 39 (1) от проекта възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ се извършва въз основа на решение на Европейската комисия, съдържащо разпореждане за възстановяване и влязъл в сила акт за установяване на публично вземане, когато това е приложимо. Съгласно алинея 2 на същата разпоредба решението на Европейската Комисия за възстановяване се изпълнява по реда на Данъчно - Осигурителния процесуален кодекс. Този кодекс регламентира изпълнение от публичен изпълнител. Съгласно член 63, т.6 съдът може да разпреди възстановяване на</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Хипотезите на чл. 57, ал. 4, т. 1-4 допускат възможността да се предяви и един или няколко иска, в случаите когато ЕК не е постановила решение. Което е извън процедурата по разглеждане от ЕК</p> <p>По отношение на чл. 57, ал. 4, т. 5 виж мотивите по т. 15</p> <p>Законопроектът въвежда в чл. 57, ал. 4, т. 5 хипотеза при която възстановяването на държавна или минимална помощ, вземането не е могло да се събере при прилагане на ДОПК. Това е процедура при която може да се търси вземането извън реда по чл. 38, 39 и 41. Целта на хипотезата е да се защити максимално националния интерес и</p>
--	---	--------------------------------	---

	<p>държавна помощ, която не е била възстановена по реда на глава шеста (чл. 39 и сл.), независимо дали е бил издаден акт за установяване на публично вземане.</p> <p>Не е ясно при какви обстоятелства би се стигнало до иск пред съда, при условие, че решението на Европейската Комисия се изпълнява по реда на ДОПК (съответно в какъв срок да не е било изпълнено - дали се има предвид да не е образувано производство по ДОПК или същото да не е успешно). Съществува потенциален конфликт между двете процедури - тази по ДОПК (публично изпълнение) и тази пред съда, образувана по иск за възстановяване на държавна помощ въз основа на решение на Европейската комисия, съответно изпълнението на самото съдебно решение. Не е ясно какво обосновава необходимостта от такъв иск, при условие, че е установена специална процедура за изпълнение на решението и събиране на вземането.</p>		вземането да се събере.
<p>КОМЕНТАР 1 от 09 юни 2017 г.</p>	<p>При прилагане на мерки от Стратегиите за Водено от общностите местно развитие, Местните инициативни групи следва да спазват правилата за предоставяне на държавни помощи. В тази връзка предложеният проект на Закон за държавните помощи е по - добре и по - подробно разписан, като разширяването на обхвата на понятието „администратор на помощ” улеснява определянето на лицата предоставящи държавни помощи. Съгласно подписаните Споразумения за изпълнение на Стратегия за Водено от общностите местно развитие Управляващите органи на програмите финансиращи стратегията делегират на МИГ правомощията си по съгласуване на Насоките за кандидатстване с Министъра на финансите за съответствие с приложимите правила за държавни помощи.</p> <p>Предвид текста включен в чл.9, ал.5 „В случаите по ал. 1-4</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>Предложението частично касае функциите на администратора на помощ, които са уредени в чл. 9 от законопроекта, като в текстовете са направени редакции.</p> <p>Друга част от бележките не съдържат конкретно предложение, което да бъде обсъдено. Също така правомощията на МИГ са уредени с други актове, а не със законопроекта.</p>

	<p>администраторът на помощ може да възложи част от функциите си по този закон на публичноправна организация или на публично предприятие, което носи отговорност като администратор на помощ за възложените функции и изпълнява свързаните с тях задължения спрямо получателя на помощта“, искам да направя следното уточнение:</p> <p>Съгласно възложените й функции в споразумението МИГ единствено може да подготви и съгласува Насоки за кандидатстване съобразени с правилата за държавни помощи. Местните инициативни групи не могат да осъществяват контрол при предоставяне на държавна и минимална помощ спрямо получателя на помощта тъй като Управляващите органи на финансиращите стратегията програми подписват административните договори с бенефициентите и съответно осъществяват последващи плащания. Следователно МИГ би следвало да носят отговорност само в рамките на делегираните им правомощия в Споразумението за изпълнение на Стратегията за Водено от общностите местно развитие.</p>		
НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	Без бележки.		
Коментар от д-р Младен Иванов Младенов, гр. София, ж.к. „Хаджи Димитър“, бл. 111А, ет. 4, ап. 14	<p>1. В разпоредбата на чл.1, т.4 думата „задължението“ да се изпише в множествено число – „задълженията“.</p> <p><i>Мотиви:</i> Според чл.38 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове (Указ № 883), когато материята, която се урежда, не налага друго, правилото за поведение се формулира в един член, а отговорността за нарушаване на различни задължения - общо за всички тях, ако е еднаква. Различните задължения по докладване, събиране, регистриране и</p>	Приема предложението	Разпоредбата на чл. 1, т. 4 е съответно редактирана.

	<p>съхраняване на данни относно държавни помощи са формулирани в различни разпоредби на проекто-закона (напр. чл.15, чл.17, чл.19, чл.49, чл.53, чл.54). Глава девета „Административнонаказателни разпоредби“ също визира различни състави за нарушения в множеството си разпоредби. Именно поради това са налице задължения и санкции за неизпълнението им, и този статут трябва да бъде отразен по един коректен начин в проекта на нормативния акт – в множествено число.</p> <p>2. В разпоредбата на чл.5, ал.1, т.1 думата „необходимо“ да се замени с думата „нужно“. <i>Мотиви:</i> Нормотворческият процес следва общите правила на лингвистиката и логиката, които отричат обяснението на дума или израз чрез същите дума или израз или с производни от същите. Именно затова принципът на необходимост не може да се обяснява с думата „необходимо“ и е нужно да се търси друга със същото значение.</p> <p>3. В разпоредбата на чл.5, ал.1, т.2 изразът „осигуряване на принос за “да се замени с думата „подпомагане“. <i>Мотиви:</i> Горните мотиви. Нещо повече, според чл.9, ал.1 от Закона за нормативните актове (ЗНА), разпоредбите на нормативните актове се формулират на общоупотребимия български език, кратко, точно и ясно. Едни сложни езикови конструкции не само не отговарят на това нормативно изискване, но замъгляват смисъла на правилото за поведение до степен на неразбиране.</p> <p>4. В разпоредбата на чл.5, ал.1, т.3 думата „изискванията“ да се замени с израза „актовете за предоставяне“, а втората дума „постигане“ – с думата „осъществяване“. <i>Мотиви:</i> По отношение на думата „изискванията“ аргументът</p>	<p>Приема предложението</p> <p>Приема предложението</p> <p>Не приема предложението</p>	<p>Разпоредбата на чл. 5, ал. 1, т. 1 е съответно редактирана.</p> <p>Разпоредбата на чл. 5, ал. 1, т. 2 е съответно редактирана.</p> <p>Предложението не отговаря на смисъла на разпоредбата. Втората част на изречението е с цел текстът да е ясен и несъмнен.</p>
--	---	--	--

	<p>отрицателен, а е неутрален. Понеже различни теоретични и практически стилове на изразяване за продължителен период от време са използвали некоректния израз „положителен баланс“, изглежда, че той би могъл да се употреби и тук. Това обаче е в категорично противоречие с правилото за яснота на чл.9, ал.1, предложение четвърто от ЗНА, защото останалите правни субекти не биха го разбрали поради противоречието в него – едновременно съществуване на „равновесие“ и „положителност“. Именно затова трябва да се използва правилната дума – „резултат“ (който като величина би могъл да бъде както положителен, така и отрицателен, така и неутрален, но правното очакване е само в насока на положителност).</p> <p>7. Текстът на чл.11 да придобие следния вид: „Държавна помощ или минимална помощ се отпуска с акт за предоставяне, в който се отразява правото на получаването ѝ, както и се определят администратор на помощта и лице по чл.9, ал.5, когато е налице възлагане“.</p> <p><i>Мотиви:</i> Не е удачно да има различни нормативни визии относно акта за предоставяне, една – в чл.11, и съвсем друга – в §.1, т.1 от Допълнителните разпоредби (ДР) на проекто-закона. Понеже първият текст е основен, а вторият – вторичен в своята разяснителност, съвместимостта им трябва да бъде постигната именно в основния текст. След като очевидно се цели в основния текст категоричното наличие на реквизити относно правни субекти, добре е също тук да се вижда и нормативно изискване относно субективните права и задължения, които са съдържателната част на всяко едно правоотношение.</p> <p>8. В чл.18, ал.1 след думата „предоставяне“ да се добави думата „документиране“ и текстът след това да се запази без изменения.</p> <p><i>Мотиви:</i> Понеже се въвеждат правни задължения (виж точка 1</p>	<p>Не приема предложението</p> <p>Приема предложението</p>	<p>Предложението променя смислово и по неподходящ начин визираната разпоредба.</p> <p>Разпоредбата на чл. 18, ал. 1 е допълнена.</p>
--	---	--	--

	<p>от настоящето становище) при изброяването им трябва да има пълнота и изчерпателност. Задължението за документиране (чл.17) е само едно от задълженията на администратора на помощ и в реда на посочването им не бива да бъде пропускано.</p> <p>9. В разпоредбата на чл.20, ал.2 на края след запетая се добави и текстът „включително и физическо лице, едноличен търговец и неперсонифицирано дружество“.</p> <p><i>Мотиви:</i> Тази добавка е нужна, защото само за юристите са ясни в тяхната цялост разбиранията за „правоорганизационна форма“ и „статут“, както и разграниченията между тях. В случая има съотнасяне на тези правни институти с този на „предприятие“, което в житейския си смисъл обикновено се разбира само като някаква организираност, включително и между различни лица. Затова, най-вероятно горният текст, изписан по сегашния начин, би се разбирал по отношение само на търговски дружества, и би изключвал по предположение физическото лице. Неперсонифицираното дружество пък само по себе си е правна връзка и няма в истинския смисъл на думата „статут“ с оглед на, да речем – регистърно производство. Едноличният търговец, е особена правоорганизационна форма за извършване на търговска, респективно – на икономическа дейност. Тези уточнения са необходими, защото от текстът на пръв прочит (и на задълбочен такъв) за един лаик не личи това, което е отразено коректно горе на стр.3 от Доклада по чл.22, ал.2 от НОМИОВ към цялостната предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за държавните помощи, а именно: „...а по отношение на получателите на държавна и/или минимална помощ – потенциално такива биха могли да бъдат всички лица (юридически и физически), които извършват икономическа дейност“.</p>	<p>Не приема предложението</p>	<p>Текстът на разпоредбата е достатъчно ясен, тъй като се ползват установени в нормативните актове понятия.</p>
--	---	--------------------------------	---

	<p>10. В разпоредбата на чл.20, ал.5 след думата „споразумение“ да се добави изразът „административен договор“, като текстът по-нататък запази досегашния си вид. <i>Мотиви:</i> Трябва да се съобразят действащите разпоредби на чл.чл.19а – 19ж от АПК, при създаването на разпоредбите на новия Закон за държавните помощи, като възможен правен инструмент за уреждане на обществени отношения в публичното право. Втората алинея на чл.19а е в смисъл, че административният договор е писмено съглашение между административен орган и граждани или организации, а първата алинея визира въпроси от значим обществен интерес, когато е предвидено в закон. Оттук следват два извода – административният договор като правно средство е приложим и при държавните помощи, но за да бъде валидно използването му, той трябва изрично да бъде посочен в Закона за държавните помощи. По друг начин казано – едно недоглеждане тук, във фазата на общественото обсъждане, и последващо пропускане на изрично отразяване в проекто-текстът на административния договор наред със институтите на споразумението, сделката или другите правни действия, би довело впоследствие до недопустимо използване на същия в материята на държавните помощи.</p> <p>11. В разпоредбата на чл.38, ал.2 думата „принудително“ да отпадне. <i>Мотиви:</i> Дял Четвърти от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) е озаглавен „Събиране на публичните вземания“. Той разглежда всички хипотези за тази реализация, като очакваната и водещата е доброволното изпълнение по чл.178 от същия нормативен акт. Безсмислено, вредно, неефективно и противоправно е да се предполага само изпълнение чрез принуда. Целта на закона е събирането на публичните вземания, и точно тази терминология трябва да се</p>	<p>Приема предложението</p> <p>Приема предложението</p>	<p>Разпоредбата на чл. 20, ал. 5 е редактирана, като е взета предвид и редакцията на §1, т.1 от ДР на законопроекта, съобразно предложението по т.24 от настоящите бележки.</p> <p>Разпоредбата на чл. 38, ал. 2 е редактирана.</p>
--	--	---	---

	<p>използва и в останалото законодателство.</p> <p>12. В разпоредбата на чл.38, ал.2 изразът „в срок до три работни дни“ да се замени с изречение „в тридневен срок“. <i>Мотиви:</i> Правилото на чл.61, ал.1 от АПК визира именно тридневен срок. Произволното преименуване на срока в настоящия проекто-закон ще доведе не само до нормотворческа неперфектност, но и до евентуални конституционни тълкувания и прилагания на разпоредбите, касаещи материята относно процесуалните срокове, относими към съобщаването на акта.</p> <p>13. В разпоредбата на чл.39, ал.4 думата „принудително“ да отпадне. <i>Мотиви:</i> Същите като в точка 11 от настоящето становище.</p> <p>14. В разпоредбата на чл.40, ал.1 точката да се замени със запетая, след която да се запише изречение: „както и кратко отразяване на мотивите и диспозитива на същото“. <i>Мотиви:</i> Когато един акт на публичен орган се позовава на друг, това не може да става по механичен начин, а по съдържателен – което означава, че поне основните елементи на мотивите и диспозитива на акта, който се явява основание на другия, трябва да бъдат отразени коректно във втория.</p> <p>15. В разпоредбата на чл.56, ал.1 след думата помощ да се запише изречение „който не е от законов порядък“. <i>Мотиви:</i> Държавна помощ може да се предостави и със закон. Такъв е смисълът и на изречение „нормативна разпоредба“ в §.1, т.1 от ДР на проекто-закона – това касае както законовите, така и подзаконовите разпоредби. Но, след като това е така, трябва ясно да се дефинира, че могат да бъдат оспорвани по съдебен ред всички актове за предоставяне на държавна помощ, с изключение на тези, които само по себе си са закони</p>	<p>Не приема предложението</p> <p>Приема предложението</p> <p>Не приема предложението</p> <p>Не приема предложението</p>	<p>Налице е явна разлика между термините „тридневен срок“ (три календарни дни) и „в срок от три работни дни“ .</p> <p>Разпоредбата на чл. 39, ал. 4 е редактирана.</p> <p>Решението на ЕК има публична версия и няма нужда да се възпроизвежда допълнително.</p> <p>Редакцията на чл. 56 и чл. 57 от законопроекта е съобразно със становището на Върховния административен съд.</p>
--	--	--	---

	<p>характеризира с доминиращо влияние на публичен орган или с финансиране от държавния и общински бюджет, а не с хипотезата на административни функции. Произволното смесване на правни институти тук е неудачно. Трето, дори и да не бъдат възприети предишните аргументи, възможността за широко тълкуване е основана пряко върху законовата дефиниция на §.1, т.1 от ДР на АПК. Там е отразено, че "Административен орган" е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон. По друг начин казано, законовата възможност по чл.9, ал.5 за възлагане на функции по администриране на държавна помощ превръща публичното предприятие в административен орган, който етимологично притежава административни функции. По този начин разпоредбата е абсолютно безсмислена. Четвърто, не е добър държавнически подход да се подхожда към подведомствеността и към подсъдността чрез <i>неконкретизирано посочване</i> на „компетентния съд“. Така би се стигнало до безкрайни препирни – положителни и отрицателни – между системата на общите и системата на административните съдилища. Нещо повече, вътре в системата на общите съдилища би имало препирни относно родовата, както и относно местната подсъдност. Пето и последно, не е ясно защо се избира различен процесуален ред от оспорването (което е административноправен термин), като се отива на Общ исков процес, каквото е заглавието на Част втора, където се намира Глава дванадесета „Подсъдност“ на Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Разликите между административното оспорване и исковото производство са съдържателни, формални и логически, за което е неоправдано свободното им смесване в процесуални текстове на законово ниво. Всъщност, няма аргументи, които да подкрепят подобен своеволен нормотворчески подход. Обратно, по всички</p>		
--	--	--	--

	<p>държавнически и конституционни принципи законодателната власт не би трябвало да затруднява с неясни и противоречиви разпоредби функционирането на съдебната власт.</p> <p>18. В разпоредбата на чл.57, ал.2 пред думата „нормативен“ да се сложи думата „подзаконов“. <i>Мотиви:</i> Идентични с тези по точка 15 от настоящето становище.</p> <p>19. Разпоредбата на чл.57, ал.4 трябва да се прецизира, като най-добре е тя да се оформи в самостоятелен член. <i>Мотиви:</i> Не е ясно дали исковете по ал.4 се намират в обхвата на оспорванията по оспорванията (жалбите) по ал.1 и 2, и на протеста по ал.3 от чл.57. По-друг начин казано – дали те са елемент от жалбите и протеста, или са отделен процесуален инструмент, алтернативни ли са или са безусловни, пред един и същ съд ли се разглеждат жалбите, протестите и исковете – все въпроси, които не получават отговор от замисъла, логиката, изказа и подредбата на чл.57 от проекто-закона.</p> <p>20. В разпоредбата на чл.59, ал.1 и 2 след думата „жалбата“ да се постави запетая и след нея да се добави думата „протеста“, а текстовете по-нататък се запазят в досегашния си вид. <i>Мотиви:</i> По този начин се следва логиката на четирите алинеи на чл.57, където са предвидени три, а не два процесуални инструмента за инициране на съдебните производства.</p> <p>21. Като цяло, разпоредбите на чл.56, ал.1 и чл.59, ал.1, изречение второ и чл.59, ал.2 трябва да се прецизират и хармонизират помежду си. <i>Мотиви:</i> „Допуснатите нарушения на правото на Европейския съюз“ би трябвало да са в контекста и на несъвместимостта на държавната помощ с вътрешния пазар, още повече, че се</p>	<p>Не приема предложението</p> <p>Не приема предложението</p> <p>Приема предложението</p> <p>Приема предложението</p>	<p>Редакцията на чл. 56 и чл. 57 от законопроекта е съобразно становището на Върховния административен съд.</p> <p>Редакцията на чл. 56 и чл. 57 от законопроекта е съобразно становището на Върховния административен съд.</p> <p>Разпоредбите на чл. 59, ал. 1 и 2 са съответно допълнени.</p> <p>Хармонизирани са съобразно редакцията на чл. 56 от законопроекта, която е съобразна със становището на Върховния административен съд.</p>
--	--	---	---

	<p>съобразява практиката на Съда на Европейския съюз и на Европейската комисия. При така разписаните понастоящем текстове има вътрешно противоречие между тези нормативни постановки.</p> <p>22. В разпоредбата на чл.68, ал.1 след думата „глоба“ да се добави изразът „или имуществена санкция“.</p> <p><i>Мотиви:</i> Според чл.83, ал.1 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН), в предвидените в съответния закон, указ, постановление на Министерския съвет или наредба на общинския съвет случаи на юридически лица и еднолични търговци може да се налага имуществена санкция за неизпълнение на задължения към държавата или общината при осъществяване на тяхната дейност. Чл.68, ал.1 от проекто-закона препраща към чл.11, който от своя страна прави препратка към чл.9, ал.5, където са визирани публичноправна организация и публично предприятие. Затова, ако разпоредбата остане в досегашния си вид, много административни нарушители на държавните помощи във връзка с акта за предоставянето ѝ, биха били несанкционирани, понеже по отношение на тях като административнонаказателно отговорни лица не може да се наложи единствено предвидената понастоящем санкция, а именно – глоба.</p> <p>23. В разпоредбата на чл.82, ал.1 изразът „оправомощени длъжностни лица“ да се замени с израза „длъжностни лица, оправомощени от директора на“, като текстът по-нататък се запази в досегашния си вид.</p> <p><i>Мотиви:</i> Законодателят точно трябва да дефинира вида оправомощаване, защото в публичното право оправомощаване въобще не е възможно. Това следва от цялостната логика на фундаменталното Тълкувателно решение № 4 от 22 април 2004 година на Общото събрание на съдиите на Върховния</p>	<p>Не приема предложението</p> <p>Приема предложението</p>	<p>Не е налице хипотеза за имуществена санкция, тъй като лицата по чл. 11 са държавни органи.</p> <p>Разпоредбата на чл. 82, ал. 1 е редактирана.</p>
--	---	--	---

	<p>административен съд по № ТР-4/2002, докладчик съдията Андрей Икономов.</p> <p>24. В разпоредбата на §.1, т.1 от ДР на проекто-закона е нужно прецизиране.</p> <p><i>Мотиви:</i> Изразите „нормативна разпоредба“ и „писмен акт“ са твърде общи, неопределени и неясни, поради което не могат да се използват за елемент от законова дефиниция. Подобен произволен подход влиза в явно противоречие с изискванията на чл.9, ал.1 от ЗНА, съответно – на чл.32, ал.2, т.3 от Указ № 883.</p>	<p>Приема предложението</p>	<p>Разпоредбата на чл. 82, ал. 1 е прецизирана.</p>
--	---	-----------------------------	---